

Luka Uršič

I SEE LIGHTS/VIDIM LUČI

7. 7.–5. 8. 2023

MMC KIBLA/KiBela

Luka Uršič že dvajset let išče ravnotežje med vizualno umetnostjo in glasbo. Vse, kar počne, je prežeto z iskanjem meje med tem, kar vidimo, in tistim, kar lahko le slutimo. Njegova umetnost je v svojem bistvu vedno intimna, saj jo v svet prevaja skozi svoje najbolj globoko doživljanje kreativnega procesa.

»Če bi vedel kako, bi ustvarjal umetnost z močjo učinkov psihedelikov. A moji umetnosti ni mar za moje želje. Od mene zahteva popolno predajo, in ko se mi že dozdeva, da jo obvladam, mi pokaže svojo neznansko ter me prisili, da ponižno zrem v nepojmljivo.«

Na tokratni samostojni razstavi so na ogled nova platna in »svetlobne risbe«, ki jih ustvarja z manipulacijo umetne svetlobe, potujoče skozi pleksisteklo. Povod za nova dela izhaja iz želje po uporabi svetlobe kot neposrednega slikarskega medija ter vsebinsko izvira iz fascinacije nad bogato mitologijo neznanih letečih predmetov.

»Tema neznanega se odraža kot obsesija odkrivanja novih možnosti interpretacije resničnosti ter iskanja podob prihodnosti, v kateri je človek že vzpostavil stik z obstojem življenja v drugih dimenzijah. Krivljenje časa in prostora je nekaj, kar imajo slikarstvo, glasba in fenomen neznanih pojavov na nebu skupnega. Sposobnost videti nekaj, kar znotraj naše percepcije ne obstaja, kar ni vidno z našimi čutili. Kjer je neskončna praznina, je lahko tudi neskončna nasičenost, in ko se mi v umetniškem procesu pojavljajo podobe, se vedno sprašujem, ali sem jih izumil sam ali pa so morda vedno obstajale in so se samo skrivale za tenčico vsakdanje percepcije.«

Dvojnost materialnega in nematerialnega, haptičnega in optičnega, se skozi Lukovo ustvarjanje prelevi v kombinacijo intimnega in vesoljnega, čutenje postane »objekt« v prostoru, ki združuje otipno in (ob)čutno, emocionalno in eterično, fizično in metafizično. Kot ima vse na Zemlji in v vesolju razne dimenzije, ki si jih po navadi predstavljamo geometrijsko, predmetno, ima tudi druge, negeometrijske in nepredmetne dimenzije, ki jih doumevamo kot lastnosti in značilnosti, sevanje, valovanje, frekvenca. Enako velja za vse, kar nas obkroža in kar smo sami. Sevamo ...

Živa bitja smo nastala iz kemijskih elementov in fizikalnih lastnosti, svetlobe in električnega naboja. Predmeti so kemijski elementi v trdnem stanju, tekočine so kemijski elementi v tekočem stanju in plini so v plinastem stanju. Njihovo agregatno stanje določajo razdalje med molekulami: bliže, kot so, bolj je neka materija trda, in, obratno, dalje, kot so, bolj je ta materija neoprijemljiva. Do etra kot 5. elementa, ki je dimenzija »naših« vesolj ob ostalih štirih – zemlji, vodi, zraku in ognju.

Svetlôba je elektromagnetno sevanje pri različnih valovnih dolžinah oziroma frekvencah. Del spektra, od približno 380 nm do približno 750 nm, ki ga zazna človeško oko, se imenuje vidna

kurator: Peter Tomaž Dobrila
produkcija: KID KIBLA
koprodukcija: Skladišče 172
popravljen besede: Nina Vidrih

Luka Uršič se zahvaljuje vsem, ki so mu uresničitev umetniških del omogočili.

Luka Uršič
I SEE LIGHTS/VIDIM LUČI
7. 7.–5. 8. 2023

MMC KIBLA /KiBela, Ulica kneza Koclja 9, Maribor
Odpiralni čas: od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure, v soboto od 10. do 14. ure

svetloba. V fiziki se pojem svetloba pogosto nanaša na elektromagnetna sevanja vseh valovnih dolžin, ne glede na to, ali so vidna ali ne. Svetloba ima pet osnovnih značilnosti: jakost, frekvenco ali valovno dolžino, polarizacijo, fazo in orbitalni kotni moment. Pri elektromagnetnem valovanju sta električna in magnetna poljska jakost vedno pravokotna na smer širjenja svetlobe, zato je svetloba transverzalno elektromagnetno valovanje.

Pomanjkljivost valovnega opisa svetlobe se je pokazala z meritvami sevalnega spektra črnih teles na prelomu iz 19. v 20. stoletje. Problem, znan pod imenom ultravijolična katastrofa, je namreč razkril dualnost svetlobe. To pomeni, da ima svetloba značilnosti valovanja, hkrati pa tudi značilnosti delcev. V delčni obravnavi, ki je mogoča le z uporabo kvantne mehanike, je svetloba sestavljena iz majhnih energijskih paketov (kvantov svetlobe), imenovanih fotoni.

Pojave, povezane s svetlobo, običajno obravnavamo v okviru treh različnih teorij, in sicer so to geometrijska optika, valovna optika in kvantna optika. V geometrijski optiki je svetloba predstavljena s premimi žarki, s katero opisujemo delovanje leč in zrcal oziroma lom in odboj svetlobe. Svetloba v valovni optiki je definirana z električnim in magnetnim poljem, kar je primerno predvsem za velike valovne dolžine, denimo radijsko valovanje. Za vidno svetlobo ta opis ne drži več povsem in je zato pri nekaterih pojavih zahtevana obravnava s kvantno optiko. Elektromagnetno polje, in s tem tudi svetloba v kvantni optiki, sestoji iz kvantov energije – fotonov, brezmasnih delcev in nosilcev elektromagnetne interakcije. Kvantna optika – za razliko od valovne optike – obravnava vse pojave, ki kažejo na dualizem svetlobe (fotoelektrični pojav, diskretni spektri plinov itd.).

Konstantna hitrost svetlobe v vakuumu je 299.792,458 m/s in je neodvisna od njene valovne dolžine. Hkrati je tudi najvišja možna hitrost, s katero lahko neki delec potuje po vesolju. Vendar hitrost svetlobe ni vedno enaka, saj po navadi potuje skozi različne snovi oziroma medije, npr. skozi zrak ali vodo, pri čemer se širi različno hitro, a počasneje kot v vakuumu. Prehod svetlobe iz enega medija v drugega je tudi vzrok za lom svetlobe, ki nastane, ko se svetlobi spremeni hitrost zaradi prehoda med dvema različno gostima snovema.

V bistvu je umetnost »igranje s svetlobo«, osvetljevanje in senčenje, toniranje in niansiranje, prehajanje med svetlobo in senco. Vid svojevrstno podaja informacije o svetu kot čut, ki združuje čutne zaznave o prostoru v treh oziroma štirih dimenzijah. Med umetniki, poznanimi po svetlobnih delih, lahko izpostavimo Marcela Duchampa, Mana Rayja, Laszla Moholy-Nagyja, Jamesa Turrella, Olafurja Eliassona, pri nas pa umetnice Uršulo Berlot Pompe, Natalijo R. Črnčec in Meto Grgurevič.

Poigravanje z vidom in človeško zaznavo za ustvarjanje celostne izkušnje gledalca in gledalke, uporaba vizualnih možnosti umetne in naravne svetlobe oziroma njune pojavnosti s pomočjo svetlobno občutljivih materialov, pleksija in fluorescentnih barv ter svetil, določenih valovnih dolžin in jakosti, oblik in velikosti, v novonastalih delih Luka Uršiča hkrati poudari in vkomponira fenomen svetlobe in njenih učinkov v celostni postavitvi razstave, lahko tudi večdimenzionalne inštalacije *I See Lights/Vidim luči*, v kateri se posamezni elementi, slike, risbe, skulpture in namestitve kažejo bodisi kot vitalne sestavine celotne umetnine bodisi kot posamični artefakti. Stimulativni potopitveni ambient z intervencijo v naše zaznave vabi, da se prepustimo igram svetlob in barv.

– Peter Tomaž Dobrila

BIOGRAFIJA

Luka Uršič je slikar in glasbenik, ki se je rodil 30. avgusta 1982 v Mariboru. Je poklicni grafični oblikovalec in nekdanji študent Akademije za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, smer slikarstvo. Je vsestranski umetnik, ki ima v dvajsetletni umetniški karieri za sabo številne samostojne projekte, in sicer tako na področju vizualne kot tudi glasbene umetnosti. Prav tako je sodeloval in še vedno sodeluje z velikimi imeni umetniške scene tako doma kot v tujini. Skozi vsa sodelovanja ohranja in nadgrajuje svoj edinstveni umetniški jezik.